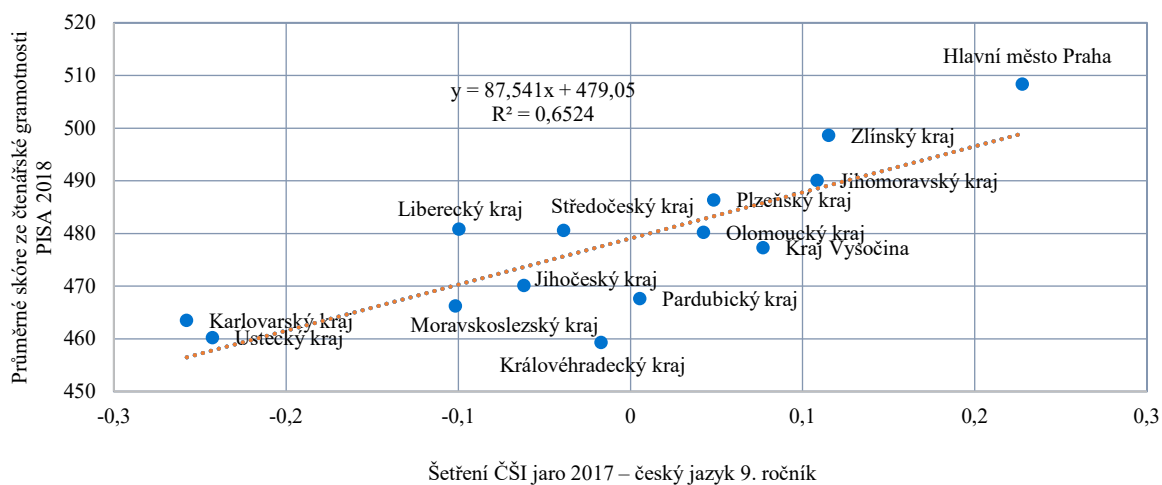

2 VYBRANÁ ZJIŠTĚNÍ

Rodinné zázemí žáků

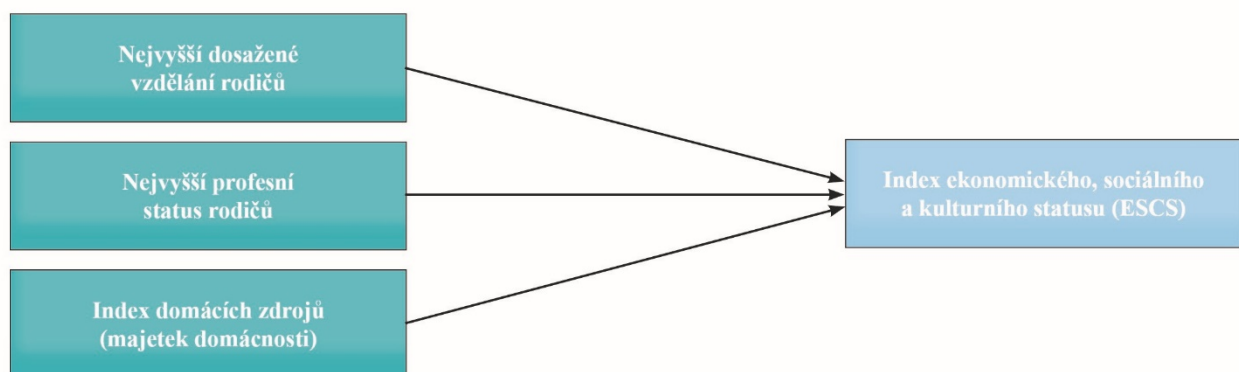
Česká školní inspekce již delší dobu připomíná, že na řadu aspektů souvisejících se vzděláváním je potřeba nahlížet přes **situaci v jednotlivých regionech**. V PISA 2018, která byla tematicky zaměřena na sledování zejména čtenářských dovedností patnáctiletých žáků, některé kraje dosáhly lepšího hodnocení, než tomu bylo v minulých cyklech PISA nebo i v jiných šetřeních (např. PIRLS 2016 sledující čtenářské dovednosti žáků na úrovni 4. ročníků základních škol), a jiné regiony dopadly naopak hůře. Protože mezinárodní šetření nejsou plošná, ale jsou prováděna jen na určitém vzorku, podívejme se na bodový graf, kde jsou výsledky PISA 2018 vztaženy k výsledkům plošného národního testování žáků z českého jazyka realizovaného Českou školní inspekcí na jaře 2017. Přestože jde o jiný typ testování, je možné pozorovat silný vztah, který navíc ukazuje na existenci krajů, jež mají výsledky dlouhodobě nadprůměrné (Praha), a jiných krajů, kde jsou výsledky žáků dlouhodobě podprůměrné (Ústecký a Karlovarský kraj).

GRAF 1 | Srovnání výsledků PISA 2018 s národním šetřením ČŠI z roku 2017

Úroveň, které žáci v různých dovednostech dosahují, je v České republice dominantně ovlivněna jednak jejich **rodinným zázemím** a **socioekonomickým statusem** (SES), a jednak **skladbou školy** z hlediska socioekonomického zázemí žáků, kteří ji navštěvují. V rámci šetření PISA jde o index ekonomického, sociálního a kulturního statusu (ESCS), přičemž konstrukci tohoto indexu lze zobrazit v tomto zjednodušeném schématu:

SCHÉMA 1 | Faktory ovlivňující ESCS

Následující obrázek potom ukazuje průměrný bodový výsledek ve čtenářských dovednostech, kdy tradičně lepších výsledků dosahují kraje, které jsou z pohledu socioekonomického rozvoje bohaté. Mezi ně patří třeba hlavní město Praha nebo Jihomoravský a Zlínský kraj.